

Hörseltillgänglighet vid medlemsaktiviteter i HRFs distrikt och föreningar

Sammanfattning av enkät bland HRFs distrikt och föreningar i maj 2018

Bakgrund

I HRFs värdegrund står: *”Som medlemsorganisation ska vi leva som vi lär. I HRF visar vi respekt för varandras behov när det gäller tillgänglighet. Det innebär att vi ser till att HRFs verksamhet och de arrangemang vi helt eller delvis är ansvariga för är tillgängliga för personer med olika hörselskador.”*

Enligt Mål F.4 i Handlingsprogrammet ska distrikt och föreningar vara förebilder när det gäller tillgänglighet för hörselskadade, genom att se till att alla aktiviteter och arrangemang som distrikt och föreningar helt eller delvis har ansvar för är fullt tillgängliga. Och förbundet ska *”stödja distrikt och föreningar i deras arbete med att uppnå full tillgänglighet för hörselskadade inom all HRF-verksamhet”*.

För att kunna leva upp till detta är det viktigt att ha kunskap om vilka behov och brister som finns inom HRF när det gäller tillgänglighet. Därför genomfördes i maj 2018 en enkät om tillgänglighet vid distrikts- och föreningsaktiviteter.

Enkäten besvarades av nästan 100 föreningar och 16 distrikt. Eftersom det saknas svar från nästan hälften av HRFs föreningar kan det inte uteslutas att det finns en något skev representation. Möjligen är föreningar med god tillgänglighet mer motiverade att svara på enkäten än föreningar som har tillgänglighetsbrister.

Ett positivt resultat – som kan bli bättre

Enkätresultatet ger intryck av att hörseltillgängligheten och medvetenheten om tillgänglighet är relativt god inom HRF, men det finns utrymme att bli ännu bättre.

Tillgången till och kunskapen om hörseltillgänglighet varierar dessutom mellan HRFs föreningar. Enkäten tyder på att det idag inte är självklart att alla medlemmar, oavsett hörselskada, kan vara delaktiga på aktiviteter i samtliga HRF-föreningar. Det finns brister, även när det gäller grundläggande tillgänglighet som teleslingor och skrivtolkning.

Stor enighet i HRF: Hörseltillgänglighet är mycket viktigt

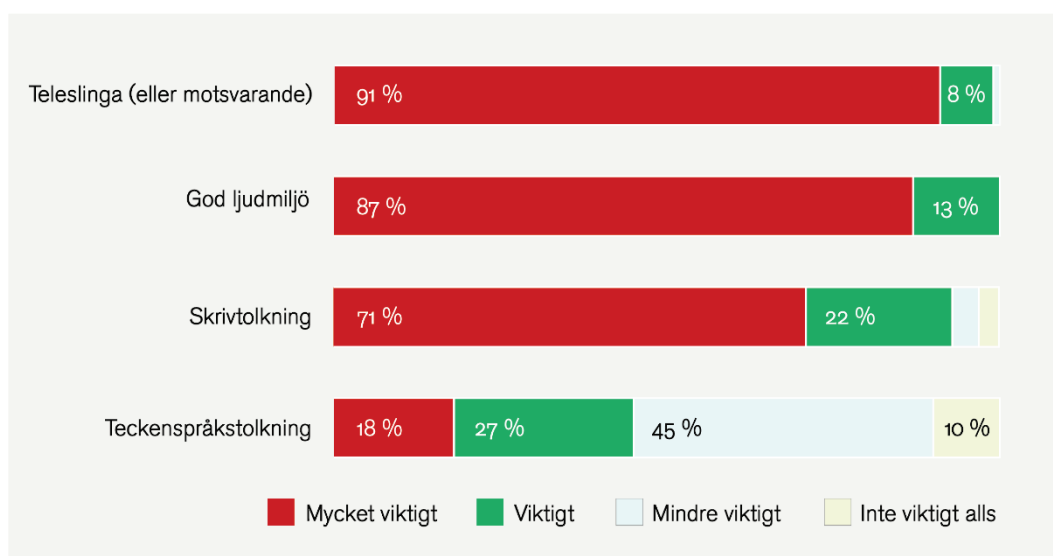
Nästan alla anser att teleslinga är mycket viktigt på medlemsaktiviteter

Det råder stor enighet bland HRFs föreningar och distrikt om vikten av teleslinga på medlemsaktiviteter.

- 9 av 10 anser att teleslinga är mycket viktigt på aktiviteter som ordnas av HRF. Ingen tycker att teleslinga inte är viktigt.
- 9 av 10 anser att god ljudmiljö är mycket viktigt på aktiviteter som ordnas av HRF. Ingen tycker att god ljudmiljö inte är viktigt alls.
- 7 av 10 anser att skrivtolk är mycket viktigt på aktiviteter som ordnas av HRF.

Teckenspråkstolkning anses inte lika viktigt, men det kan bero på att inte alla föreningar har teckenspråkiga medlemmar.

Diagram 1. Hur viktigt är det att möten och arrangemang som anordnas av HRFs föreningar och distrikt har följande tillgänglighet, anser ni?

9 av 10 anser att de är bra på tillgänglighet

De flesta av de föreningar/distrikt som har svarat ger sig själva högt betyg när det gäller tillgänglighet. Hela 5 av 10 anser att de är "mycket bra" på tillgänglighet och 4 av 10 anser att de är "ganska bra".

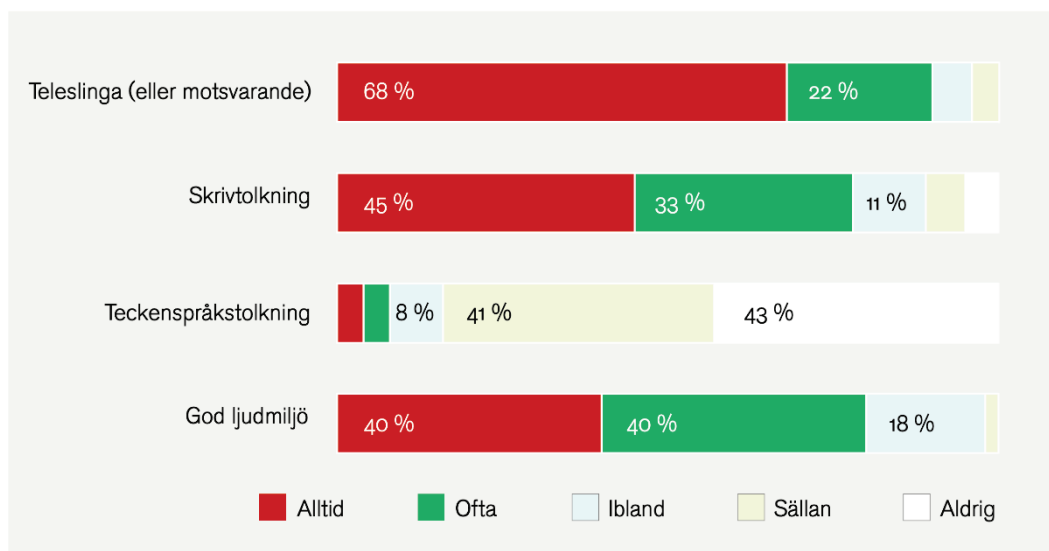
Hörseltillgänglighet vanligt, men inte självklart på medlemsaktiviteter

Så gott som alla tycker att teleslinga är viktigt (se diagram 1). Samtidigt uppger endast 70 procent att teleslinga är en självklarhet på deras medlemsaktiviteter (se diagram 2). Ungefär 10 procent har teleslinga sällan eller ibland. Cirka 20 procent har teleslinga ofta, men inte alltid.

Flera kommenterar att typen av aktivitet påverkar – vid utåtriktade aktiviteter, till exempel på bibliotek eller informationsbord utanför ett köpcentrum, används inte teleslinga eller skrivtolk.

Flera kommenterar att den enskilde själv beställer teckenspråkstolkning eller att teckenspråkstolkning inte har efterfrågats, men skulle det efterfrågas kommer de göra vad de kan för att det ska finnas tolkning.

Diagram 2. Hur vanligt är det att följande finns på andra typer av aktiviteter* som ni arrangerar?

* Med "andra typer av aktiviteter" avses medlemsaktiviteter.

Teleslinga

I enkäten ställs frågor om olika typer av hörseltillgänglighet och det finns ett särskilt fokus på teleslingor. I HRFs handlingsprogram 2017–2020, Mål C. 3, står det: "HRF ska ... arbeta för att få igenom starkare krav på installation och underhåll av teleslingor samt inventera förekomsten av slingor i olika lokaler och ställa krav på underhåll när så behövs". För vår trovärdighets skull är det därför viktigt att vi ger teleslingor särskilt stor uppmärksamhet även inom vår egen organisation.

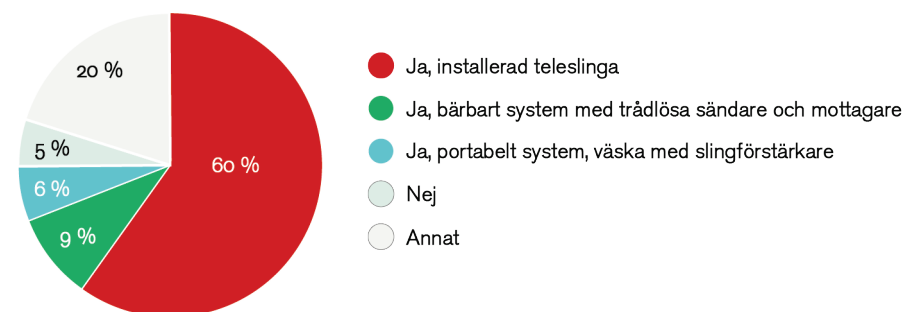
Teleslinga på medlemsaktiviteter

De flesta föreningar/distrikt har en hög grad av medvetenhet om vikten av att ha teleslinga. Ett flertal uppger till exempel att när de har bokat lokal med fast teleslinga har de för säkerhets skull även med en bärbar teleslinga, ifall den fasta inte visar sig fungera.

Viljan att använda teleslinga är alltså god, men i en organisation för hörselskadade bör medlemmar kunna förvänta sig teleslinga på i stort sett alla aktiviteter – och där är HRF inte ännu.

75 procent har alltid tillgång till teleslinga på medlemsaktiviteter

Diagram 3. Har ni tillgång till teleslinga eller motsvarande när ni har medlemsaktiviteter?

Cirka 60 procent av föreningarna/distrikten har tillgång till fast teleslinga och 15 procent har tillgång till olika portabla slinglösningar på sina medlemsaktiviteter, enligt enkäten.

Av de 22 föreningar som svarar "annat" på frågan om teleslinga, uppger de allra flesta att om det finns fast slinga i lokalen använder de den i första hand och i andra hand ett portabelt teleslingsystem.

Några svarar att tillgång till teleslinga på medlemsaktiviteter beror på om den fungerar i lokalen de har bokat – flera upplever att slingan i bokad lokal är opålitlig. Flera föreningar lånar portabel utrustning till exempel av sitt distrikt, kommun eller landsting.

Mikrofonteknik

Åtta av tio föreningar använder två mikrofoner eller fler.

Handhållen mikrofon som skickas runt är vanligast, headset-mikrofon är näst vanligast och tredje vanligast är myggmikrofon som knäpps fast i kläder.

Ett fåtal föreningar använder rundupptagande bordsmikrofon respektive rundupptagande takmikrofon.

När används inte teleslinga

De föreningar som svarar att de inte har tillgång till teleslinga uppger följande skäl:

- att de inte har råd – *två föreningar*
- att ingen använder teleslinga – *en förening*

- att de inte kan tillräckligt om vilka lösningar som finns – *en förening*
- att de inte har några medlemsaktiviteter – *en förening*

Ägande och kostnader för inköp av teleslingor

Det råder stor variation bland föreningar inom HRF när det gäller ägande/köp av teleslinga – dels om man äger en portabel slingustrustning eller inte, dels hur man har finansierat ett eventuellt inköp.

Över hälften har egen slingustrustning

På frågan om föreningen/distriktet har köpt in ett eget teleslingsystem svarar drygt 60 procent ja och cirka 40 procent nej. Av de som svarar nej uppger de flesta att de brukar boka lokaler med teleslinga.

Kommentarer från de som svarar ja visar att det ser olika ut hur inköpet har finansierats. Ett flertal föreningar har finansierat teleslingan helt själva. Några föreningar har även fått stöd av distriktet. Ännu fler har finansierat inköp av teleslinga med både bidrag och fonder och en stor andel har finansierat inköpet med hjälp av enbart fonder.

Tio procent planerar att köpa in egen teleslinga eller motsvarande

Drygt tio procent planerar att köpa in ett slingsystem framöver. De uppger att inköpen finansieras på olika sätt. En förening kommenterar till exempel att de sätter av medel varje år för ett kommande inköp av teleslinga. Några andra anger att de kommer söka medel från fonder eller regionen (landstinget).

Det tycks finnas olika möjligheter runt om i landet att finansiera teleslinga med hjälp av bidrag från landsting/regioner och/eller ur fonder.

Enkäten tyder på att en del föreningar/distrikt har behov av praktisk rådgivning samt erfarenhetsutbyte med andra föreningar och distrikt när det gäller inköp och finansiering av teleslingor

Tolkning

Skrivtolkning

Nästan hälften av föreningarna har alltid skrivtolkning på sina medlemsaktiviteter och ytterligare 33 procent har det ofta. Över 10 procent har det bara ibland, 11 procent har det sällan/aldrig.

Det är inget dåligt resultat, men ändå lågt i en organisation för hörselskadade. Det är för många medlemmar som riskerar att komma på medlemsmöten utan att kunna vara fullt delaktiga.

Flera föreningar och distrikt kommenterar att de har dialog med tolkcentralen inför olika aktiviteter för att anpassa tolkbokningen utifrån aktivitetens och deltagarnas behov.

Liten eller stor skärm vid skrivtolkning

Cirka 60 procent svarar att skrivtolkar tar med sig stor skärm så att flera kan ta del av tolkningen.

Cirka 35 procent uppger att det stämmer helt eller delvis att tolkarna endast tar med små bildskärmar.

Teckenspråkstolkning

Färre än tio procent har alltid/ofta teckenspråkstolkning på sina medlemsaktiviteter. Över 40 procent har det aldrig. I kommentarer uttrycker flera att de bokar teckenspråkstolk om någon skulle efterfråga det.

Att boka tolk

I princip alla svarar att de aldrig betalar för tolkning, men en förening uppger dock att de ibland betalar för tolkning.

95 procent av de som svarat uppger att de vanligtvis får tolk när de bokar i god tid. Cirka fyra procent svarar "vet inte". Problemet med tolkar som avbokas med kort varsel verkar inte särskilt utbrett på förenings- och distriktsaktiviteter, enligt den här enkäten.

Över 25 procent uppger att de *inte* behöver uppge tolkanvändarens namn vid bokning av tolk. Nästan 60 procent svarar att det stämmer helt eller delvis att de måste uppge namnet på tolkanvändaren. I några kommentarer framkommer att det finns önskan samt signaler om att tolkcentraler vill att tolkanvändarna själva bokar tolk.

God ljudmiljö

Inom HRF finns stor medvetenhet om vikten av god ljudmiljö. Det tyder på att HRFs ljudmiljökampanj har haft en omfattande och varaktig effekt även internt i organisationen. Över 90 procent tänker på ljudmiljö och akustik vid val av lokaler för HRF-aktiviteter.

I några kommentarer om ljudmiljö kopplas dock frågan till ljudanläggningar (och teleslinga). En del kommenterar också att teleslinga delvis löser problemet med dålig ljudmiljö i lokalen.

- Över 90 procent uppger att de tänker på ljudmiljön/akustiken vid val av lokal för sina aktiviteter.
- Över 80 procent uppger att de alltid eller ofta har god ljudmiljö på sina aktiviteter.
- Nästan 60 procent har försökt påverka ljudmiljön i den lokal som används för de flesta medlemsmöten.